

Jaarverslag 2018 Stichting Apollos

Almere, 27 juni2019

Inleiding

Met grote dankbaarheid brengen wij als bestuur van Stichting Apollos verslag uit van wat er in 2018 heeft plaatsgevonden. Hoewel we geconfronteerd worden met een aantal uitdagingen zien we ook vrucht van eerder geplante zaadjes. Zoals uitbreiding van onze activiteiten naar Pakistan. Meer hierover leest u in dit jaarverslag. We hopen dat u dit verslag met plezier zult lezen. Mocht u vragen hebben naar aanleiding van dit jaarverslag neem dan gerust contact met ons op via info@apollos.nl of via 06 1462 4341. We staan u graag te woord.

Wat doet Apollos?

Wij horen deze vraag vrij regelmatig en daarom hechten we er waarde aan om deze vraag ook in dit verslag te beantwoorden, omdat het ook relevant is voor wat u verder in dit verslag zult lezen.

In de eerste vorm van ontwikkelingshulp werd eten en drinken gegeven aan wie op of onder de armoedegrens leefden. Al vrij snel kwamen overheden en instanties erachter dat deze vorm van hulp weinig effectief is omdat je op deze manier mensen afhankelijk maakt van hulp. Uiteraard geldt dit niet voor noodhulp in noodsituaties.

De tweede vorm van ontwikkelingshulp werd de welbekende 'hengel'. Onder het mom van "je moet mensen geen vis geven, maar een hengel". Op die manier kunnen mensen zelf in hun levensonderhoud voorzien. Hoewel hier een kern van waarheid in zit, kiezen we bij Apollos toch voor een andere vorm van hulp.

We zagen namelijk dat het hele programma rondom het voorzien van 'de hengel' gebaseerd was op westerse cultuur, denkbeelden, werkwijze, etc. Plat gezegd komt de westerling aan de zuiderling vertellen wat hij (of zij) verkeerd doet. In onze ogen is deze vorm van hulp (hoe goed ook bedoeld) een vorm van ongewenste ongelijkheid.

Stichting Apollos kiest er daarom voor om lokale leiders te trainen op basis van drie uitgangspunten:

1. Wat is het probleem
2. Hoe zou het moeten worden aangepakt
3. Wat zou je er zelf aan kunnen doen.

Het 'nadeel' van deze aanpak is dat de weg naar een oplossing langer duurt. Het gaat veel sneller met eigen mensen, middelen en materialen. Het grote voordeel van deze werkwijze is dat het eigen ideeën zijn van mensen, waar geen geld, materialen of mensen uit het westen aan te pas komen. Zij zijn zowel eigenaar van het probleem als van de oplossing. Dat heeft grote invloed op hun eigenwaarde.

De sleutel in deze aanpak is anders leren denken. Dus niet vanuit schaarste (wat is er niet), maar vanuit mogelijkheden (wat is er wel). Dat lijkt misschien een open deur, maar is het helaas niet. Wanneer generatie op generatie is behandeld vanuit de klassieke ontwikkelingsgedachte dan kost het tijd, energie en doorzettingsvermogen om de mind-set te veranderen.

Apollos helpt door leiders te trainen en coachen in het zuidelijk halfrond die vervolgens zelf trainingsmaterialen ontwikkelen. Gebaseerd op eigen context, cultuur en omgangsvormen. Die materialen worden gebruikt om lokale (kerk-)leiders te trainen die vervolgens met hun gemeenschap aan de slag gaan om lokale problematiek aan te pakken met eigen inzichten, oplossingen en materialen. Het is een langere weg, maar wel een duurzame en daar geloven wij in!

Meer informatie over het werk van Apollos vindt u ook op onze website www.apollos.nl

Suriname

Apollos Training Instituut Suriname (ATI)

Het ATI is al jarenlang een instituut van naam in de Surinaamse samenleving. We genieten grote naamsbekendheid in Suriname wat invloed heeft op deelnemers aan het lesprogramma. In 2018 startten 40 personen de opleiding. Het is de verwachting dat de eerste groep van 30 studenten die aan het verkorte lesprogramma is begonnen in augustus 2019 zal afronden. Wij zijn heel blij dat er een studieloopbaanbegeleidster in deeltijd is gestart. Haar taak is om de studenten te helpen om vlot door de studie heen te gaan. We verwachten dat dit een positieve bijdrage zal leveren aan het aantal studenten die de opleiding met succes afrondt!

Er is een onderzoek uitgevoerd naar welke behoeften kerken hebben, om zo met het curriculum te kunnen aansluiten daarop.

Kernpunten die uit het onderzoek naar voren zijn gekomen zijn o.a.:

- Bouwen aan teams om de groei van de afgelopen jaren te vast te houden.
- Welke zijn de zogenaamde “low hanging fruits” waarvan de organisatie nu kan profiteren.
- Versterking van het bestuur met meer mankracht.

Aan deze drie de punten is in het afgelopen halfjaar hard gewerkt. De teams worden versterkt met mankracht om meer uitvoeringskracht te hebben. Met een van de aangemerkte low hanging fruits is aan de slag gegaan. Dat is een cursus voor relatiecounselors. 55 mensen van verschillende kerken nemen hebben zich hiervoor opgegeven en de cursus loopt van januari tot en met juli 2019. Op bestuurlijk vlak zijn er twee aspirante leden bijgekomen die in 2019 tot het bestuur zullen toetreden.

Een heel nieuw en mooi project dat is opgepakt is de training Indiaanse kerkleiders uit de jungle van Suriname. Twee keer per jaar worden deze 60 leiders uit al de dorpen uit het zuiden van het land ingevlogen voor een training van 2 weken. Ingevlogen, omdat er geen wegen zijn. Alleen via korjaaltjes (kleine boten gemaakt uit boomstam of van hout) en het vliegtuig is er verbinding tussen de dorpen onderling. De MAF helpt ons het ophalen van de leiders uit de verschillende gebieden. Wij zijn de MAF dankbaar voor deze waardevolle samenwerking.

Er is een concrete vraag naar cursussen over specifieke onderwerpen. In de komende periode investeren we om hier meer en beter op in te spelen. In 2018 zijn de volgende cursussen geïdentificeerd die als 1-jarige cursus kunnen worden verzorgd: Bijbeluitleg en de Prediking, Kerkmanagement en Leiderschap. Momenteel worden deze cursussen ontwikkeld en in de tweede helft van 2019 zullen deze cursussen van start gaan.

De plannen voor een eigen gebouw hebben door verschil van inzichten bijna anderhalf jaar stil gelegen. We zijn God dankbaar dat er eind 2018 nieuwe openingen zijn gekomen om de plannen te hervatten. Een eigen gebouw geeft ons de mogelijkheden om ATI nog zichtbaarder te maken.

Coaching

Naast het ontwikkelen van opleidingen en specifieke cursussen investeren we ook in leiders door individuele coaching en training. We zijn dankbaar u te kunnen melden dat er nu ook leiders van de Evangelische Broedergemeenten deelnemen aan dit programma. In 2018 is bestuurslid Orlando Bottenbley twee keer naar Suriname geweest voor individuele coaching van leiders. Daarnaast heeft hij een lezing gegeven aan een grote groep voorgangers over 'gemeente zijn'. Dit is door de doelgroep zeer positief ontvangen.

Seminars

In het voorjaar 2018 organiseerde ATI in Paramaribo Suriname wederom in samenwerking met Stichting Opwekking voor de vijfde keer de Global Leadership Summit, een twee daagse leidersconferentie die wereldwijd plaatsvindt. Het thema was: "Be inspired!!". Naast christenen, bezochten net als vorige keren ook personen uit het bedrijfsleven, politiek, NGO's en anderen, totaal bijna 350. Hiermee draagt ATI bij aan het toerusten van leiders in de brede zin.

Man Mit' Man (MMM)

Apollos werkt nauw samen met de lokale partner Man Mit' Man. Deze organisatie richt zich specifiek op mannen met als doel om mannen te stimuleren hun positie in te nemen in hun gezin en in de samenleving om verantwoordelijkheid te nemen op basis van Bijbelse principes. We zien dat dit een zeer positieve invloed heeft door een opbouwende aanpak met concrete toepassing.

Ook dit jaar organiseerde Man Mit' Man conferenties, sportieve activiteiten en seminars over zaken als opvoeding, gezin, huwelijk, gezondheid, relaties en leiderschap. Zo helpt deze organisatie mannen beter te communiceren en hun verantwoordelijkheid te nemen voor zichzelf, hun huwelijk en de volgende generatie.

Wilt u het werk van Apollos in Suriname ondersteunen? Ga dan naar www.apollos.nl/help-mee

Afrika

In Afrika werken we intensief samen met More than a Mile Deep (MMD) en Meher Ministries. We zijn blij en dankbaar om te mogen zien hoe de aanpak van Apollos vrucht draagt. God zegent het werk daar en de leiders die ermee werken. Er vinden vele duurzame veranderingen plaats door de cursusmaterialen die door hen zelf worden ontwikkeld.

Zoals een project waarbij weduwen worden geholpen door middel van praktische hulp. In vele samenlevingen zijn weduwen aan hun lot overgelaten, met alle gevolgen van dien. In de lokale kerk van Bulawayo in Zimbabwe zat een groep kerkleden met elkaar om na te denken over wat is er aan de hand in onze samenleving, wat zou er eigenlijk moeten gebeuren en wat zouden wij daaraan kunnen doen. Als snel werd de positie van weduwen besproken. Omdat men zelf geen geld had maar wel tijd, besloot een aantal vrouwen om deze weduwen te gaan helpen door een keer per week hun huisje schoon te gaan maken. Dit initiatief werd al snel het gesprek van de dag. Inmiddels is hierdoor het gevoel van eigenwaarde bij deze weduwen gegroeid net als hun positie in het dorp.

Dit lijkt misschien klein, maar dit verandert levens! Als de voorganger of iemand anders het idee had geopperd was het wellicht niet zo'n groot succes geworden. Maar doordat kerkleden dit zelf hebben bedacht ontstond er draagvlak en werd het een succes!

Dit alles is in beweging gezet doordat één voorganger de kans kreeg om een training te volgen. Voor slechts € 125 kan een voorganger een jaar lang de training volgen en worden samenlevingen duurzaam veranderd.

John Boekhout en het leidersteam in Zimbabwe

Partner More than a Mile Deep (MMD)

Naast het bachelor programma wat door MMD is ontwikkeld is men tevens begonnen aan de ontwikkeling van een programma voor laag geletterde plattelands voorgangers. Eind 2018 waren er zo'n 24 cursussen klaar. In 13 jaar tijd zijn 752 studenten door MMD getraind en nog eens ruim 3.019 gemeenteleden betrokken bij de praktische opdrachten.

Ook MMD zelf staat niet stil. Van het ontwikkelen van het curriculum en het verzorgen van trainingen voor (kerk-)leiders, trainen zij nu ook staf van andere organisaties zoals van de MAF. Ook hier geldt dat de materialen, teksten, context en voorbeelden voor en door Afrikanen worden ontwikkeld.

In Zimbabwe volgden nu kerken in zes van de tien provincies de cursussen. Er doen 20 kerkgenootschappen mee en 12 oud cursisten zijn actief in het zelf trainen van leidinggevendenden in hun kringen. Ondanks de politieke onrust in het eigen land, is het lokale team in Zimbabwe begonnen in omliggende landen gesprekken te voeren met leidinggevendenden van kerken en organisaties om daar een eigen afdeling van MMD te beginnen. We zijn ongelooflijk dankbaar en trots dat de lokale staf onder deze moeilijke omstandigheden zoveel voor elkaar weet te krijgen. Hoewel ze te maken hebben met veel obstakels (zoals corruptie en directe tegenwerking) gaan ze moedig verder, vertrouwend op God.

In 2018 begon het werk in Mozambique met enkele grote kerkgenootschappen zich te ontwikkelen. In Mozambique zijn namelijk een aantal oud-studenten in de laatste fase om hun Bachelor te halen. En zijn de leidinggevendenden van de Baptisten Unie en Assemblees of God zelf begonnen training te ontvangen om als leiders niet alleen een voorbeeld te stellen, maar ook om training voor diaconaal werk in hun portefeuille op te nemen.

In Malawi ligt het accent vooral op de praktische, korte modules, waarbij altijd wordt ingespeeld op dagelijkse noden van voorgangers, in hun centrale rol in de landbouw en in de verbetering van hun rol in het gezinsleven.

Samaritan Strategy in Ethiopië

In Ethiopië werken we actief samen met onze partner Samaritan Strategy Africa (SSA). In elk van de 9 provincies zijn meerdere kerken waar leidinggevendenden zijn, getraind. Deze beweging kenmerkt zich door trainingen met een tweevoudige focus op mentaliteitsverandering op het gebied van enerzijds rentmeesterschap en anderzijds het Afrikaanse wereldbeeld. Dit laatste gaat vooral over proactief eigenaarschap. Ethiopië is jarenlang gebukt gegaan onder een communistisch regime, met als gevolg dat weinig mensen eigen initiatieven ontwikkelen of onvoldoende oog hebben voor vraag en aanbod. Wie ooit in Addis Abeba is geweest, heeft dat kunnen zien in de duizenden colawinkeltjes, soms wel tien naast elkaar.

Een van de projecten die vanuit de lokale context is ontstaan, richt zich op meisjes die onder valse voorwendselen in de prostitutie zijn beland. De weg terug naar een 'normaal' leven is vrijwel onmogelijk. Omdat ze geen alternatieve manier hebben om inkomsten te genereren blijven vele meisjes hangen in de prostitutie. De lokale kerk vond dit niet acceptabel en ontwikkelde zelf een programma waarbij deze meiden een vak leren en worden gecoacht om hun eigenwaarde weer te hervinden. U ziet de aanpak van Apollos kent verschillende uitkomsten, maar de overeenkomst is dat ze bedacht, ontwikkeld en uitgevoerd worden vanuit de eigen lokale context zonder inmenging van buitenaf.

Partner Africa Services (AS)

In 2018 hebben we opnieuw intensief samengewerkt met Africa Services (AS). In 17 Afrikaanse landen bieden zij steun aan vervolgte christenen. In vele Afrikaanse landen woedt een felle stammenstrijd. Hierbij wordt veel geweld gebruikt met vele trauma's als gevolg. AS helpt onder andere bij het verwerken van deze trauma's om daarmee de keten van geweld op geweld te doorbreken.

Continentale team Afrika

Apollos heeft in het afgelopen jaar verschillende trainingen en coaching-sessie mogen geven aan het team van leidinggevendenden wat leiding geeft aan de activiteiten in Afrika. We zijn blij en dankbaar dat we een concrete bijdrage konden leveren aan het functioneren van het continentale team. We zijn God dankbaar dat twee nieuwe leden zijn toegetreden tot het continentale team. Met hen erbij is het team divers en op sterkte om trainingen te ontwikkelen én geven die levens veranderend werkt!

Azië

Apollos heeft een zeer strategische keuze gemaakt voor een nieuwe regio. Daarbij is het doel hetzelfde te bereiken als ons in 2004 in Afrika voor ogen stond: lokale leiders die zelf een strategische invloed kunnen ontwikkelen met een contextuele training van kerkleiders om zo lokale samenlevingen duurzaam te veranderen.

We zijn al een aantal jaar in contact met leidinggevenden in Pakistan. Het was hun diepe verlangen dat we aanpak van Apollos in Afrika en Zuid-Amerika ook in Pakistan zou worden uitgerold. Ze wilden dit zo graag dat zij in 2014 al zijn begonnen met het ontwikkelen van eigen trainingsmaterialen, gericht op eigen cultuur, context en omgangsvormen. Dit sluit helemaal aan bij de visie van Apollos; ze moeten het zelf willen en zelf in gang zetten. Daarom hebben we in 2018 besloten aan te haken door hen gerichte ondersteuning te bieden bij het ontwikkelen van het curriculum.

Het doel in Pakistan is om verschillende trainingsprogramma's te ontwikkelen die aansluiten op de islamitische context. Pakistan is voor ongeveer 96% islamitisch en het is daarom relevant om in de trainingsprogramma's aan te sluiten op die context. Doe je dat niet dan is het vrijwel onmogelijk om trainingen te verzorgen. Uiteraard zijn ook hier onze trainingsprogramma's gebaseerd op de Bijbel.

Inmiddels is de samenwerking in Pakistan uitgebreid met organisaties als Youth for Christ en Operatie Mobilisatie en verschillende kerken. Het team bestaat inmiddels uit zeven mensen.

Wilt u meebidden voor het nog jonge werk in Pakistan, dat het mag groeien en dat harten opengaan onder de islamitische bevolking voor het woord van God.

Fondsenwerving

We zijn dankbaar voor alle giften en donaties die we in 2018 ontvingen. Stichting Apollos ontvangt geen subsidies en is volledig afhankelijk van giften en donaties. Met deze middelen kunnen we leiders coachen en ondersteunen in het ontwikkelen en geven van trainingen. In dit verslag heeft u kunnen lezen dat deze trainingen levens duurzaam veranderen, zonder de inbreng van geld, middelen of tijd vanuit het westen.

We geloven in deze aanpak en in de duurzaamheid ervan. Toch heeft het ook een keerzijde. We merken in het werven van middelen dat onze aanpak voor sommige mensen niet concreet genoeg is. Wanneer je als organisatie bijvoorbeeld waterputten aanlegt in ontwikkelingslanden hoef je daar weinig aan uit te leggen. In dit verslag hebben we toegelicht waarom we geen voorstander zijn van het projecten waarbij 'wij bepalen wat zij nodig hebben...' Dit betekent wel dat we meer zullen moeten doen om onze aanpak uit te leggen.

Dit heeft in 2018 ook effect gehad op het realiseren van onze ambitie. Hoewel het ten opzichte van het resultaat van 2017 niet eens zoveel minder was, lag onze ambitie duidelijk hoger.

Gelukkig zien we ook dat op bepaalde onderdelen meer is gegeven dan we hadden begroot. Dat geeft ons moed en vertrouwen om door te gaan. Als bestuur zullen we in 2019 concrete stappen zetten om de fondsenwerving een impuls te geven.

Voor een overzicht van de inkomsten en uitgaven verwijzen we u naar pagina 8. Wanneer u vragen heeft over inkomsten en uitgaven dan kunt u contact met ons opnemen via info@apollos.nl of via 06 1462 4341. We staan u graag te woord!

Vooruitblik op 2019

In het kader van fondsenwerving is het streven om in 2019 tot verdere geleidelijke toename van de resultaten van de fondsenwerving te komen. Het bestuur zet in op vaste langdurige financiële ondersteuning van haar partners in Suriname, Afrika en Pakistan, zodat Apollos D.V. in de komende jaren leiderschapsontwikkeling in het zuidelijk halfrond structureel zal blijven ondersteunen.

We weten ons afhankelijk van de zegen van onze Hemelse Vader en stellen uw gebeden zeer op prijs.

Wilt u meer weten over het werk van Apollos? Wij verzorgen graag een presentatie over het effect van onze aanpak. Neem gerust contact met ons op voor de mogelijkheden.

Jen-Tjon Sien Foek (directeur) en John Boekhout

Almere, 27 jun 2019

Apollos - Staat van baten en lasten per	31-dec-18			
	Werkelijk 2018	Begroot 2018	Werkelijk 2017	
Baten:	€	€		€
Giften Leiderstraining Algemeen	46.432	30.000		79.620
				1.000
<u>Giften Leiderstraining Vervolgde Kerk</u>				
- Giften Afrika	-	15.000		-
- Giften Pakistan	5.873	10.000		900
Giften Leiderstraining Afrika	21.228	36.000		34.966
<u>Giften Trainingsmaterialen Afrika</u>				
- Giften Trainingsmateriaal Algemeen	3.150	30.000		2.205
- Giften Grassroots	-	20.000		
<u>Giften Trainingsbeurzen/Studentenplaatsen Afrika</u>				
- Giften Leiderstraining Zuidelijk Afrika	36.826	35.000		9.122
- EO metterdaad Voorziening gelijkwaardige scholing SL	14.800	10.000		
- Giften Leiderstraining Oost Afrika	7.020	21.000		9.608
<u>Giften Leiderstraining Latijns Amerika</u>				
Giften Leiderstraining Suriname	26.541	15.000		36.727
<i>Som van geworven baten</i>	161.869	222.000		174.148
Overige baten	17.745	28.000		20.771
Som van de Baten	179.614	250.000		194.920
Rubricering van de baten				
<u>Baten van particulieren</u>	31.000			59.001
<u>Baten van bedrijven</u>	41.447			45.500
<u>Baten van andere fondswervende organisaties</u>	107.167			90.419
<u>Totaal</u>	179.614			194.920
Lasten				
Besteed aan doelstellingen				
Directe kosten Leiderstraining Algemeen	25.887	30.000		33.771
<u>Directe kosten Leiderstraining Vervolgde Kerk</u>				
- Directe kosten Afrika	15.665	10.000		35.152
- Directe kosten Pakistan	5.850	15.000		3.844
Directe kosten Leiderstraining Afrika	2.901	36.000		36.191
<u>Directe kosten Trainingsmateriaal Afrika</u>				
- Directe kosten Trainingsmateriaal Algemeen	-	30.000		3.150
- Directe kosten Grassroots	18.165	20.000		28.607
<u>Directe kosten Trainingsbeurzen/Studentenplaatsen Afrika</u>				
- Directe kosten Leiderstraining Zuidelijk Afrika	30.656	35.000		44.024
- EO metterdaad Voorziening gelijkwaardige scholing SL	8.000	10.000		-
- Directe kosten Leiderstraining Oost Afrika	7.044	21.000		12.223
<u>Directe kosten Leiderstraining Latijns Amerika</u>				
Directe kosten Leiderstraining Suriname	34.294	15.000		24.437
<i>Som van directe kosten</i>	148.462	222.000		221.399
Wervingskosten	5.130	5.150		1.678
Kosten beheer en administratie	18.341	22.850		19.516
<i>Som van indirecte kosten</i>	23.471	28.000		
Som der lasten	171.933	250.000		242.593
Saldo van Baten en Lasten (-Tekort /+ Overschot)	7.681	-		-47.674

Balans per 31-12-2018				
	31-12-2018		31-12-2017	
ACTIVA				
<i>Liquide Middelen(Rabobank)</i>	€ 70.770		€ 66.515	
<i>Kortlopende Vorderingen</i>	€ 12.217		€ 10.500	
		€ 82.987		€ 77.015
TOTAAL		€ 82.987		€ 77.015
PASSIVA				
<i>Reserves en fondsen</i>				
Continuïteitsreserve	€ 5.108		€ 11.817	
Bestemmingsreserve Leiderstraining Algemeen	€ 14.884		€ 23.809	
Bestemmingsreserve Leiderstraining Latijns Amerika	€ 25.275		€ 33.028	
Directe kosten Leiderstraining Afrika	€ 12.327			
Bestemmingsreserve Zuidelik Afrika	€ 11.662			
Bestemmingsreserve Materiaalkosten	€ 3.150			
Best.Res. EO Metterdaad Voorz. Gelijkwaardige scholing Sierra Leone	€ 6.800		€ 1.993	
Bestemmingsreserve Oost Afrika	€ -		€ 900	
Bestemmingsreserve Vervolgde Kerk	€ 23			
		€ 79.228		€ 71.547
<i>Kort lopende schulden</i>		€ 3.759		€ 5.467
TOTAAL		€ 82.987		€ 77.014